

MỘT VÀI KỶ NIỆM VỚI THẦY

“NGUYỄN VĂN TRƯỜNG”

DTDB

Giáo sư **Nguyễn Văn Trường**

Sanh năm 1930. Qua đời ngày 3 tháng 1 năm 2018

Tại Houston (Texas) Hoa Kỳ

Hưởng thọ 88 tuổi

Đôi dòng tiểu sử về thầy

Nguyễn Văn Trường

- * *Cử Nhân Giáo Khoa Toán. Cao Học Toán*
- * *Nguyên Quyền Giám Đốc Học Vụ Ban Khoa Học Trường ĐH Sư Phạm Huế.*
- * *Nguyên Tổng Giám Đốc Trung Tiểu Học và BDGD*
- * *Nguyên Tổng Trưởng Giáo Dục, Nội Các Trần Văn Hương*
- * *Nguyên Ủy Viên Giáo Dục, Nội Các Nguyễn Cao Kỳ*
- * *Nguyên Giảng Sư Trường ĐH Sư Phạm Huế và Sài-Gòn*
- * *Nguyên Giảng Viên các Trường ĐH Đà Lạt, Vạn Hạnh*
(Giáo Sư: Nguyễn Thanh Liêm)

Thời gian trôi mãi trôi, tôi không làm sao quên được, nên tôi vẫn nhớ vào mùa hè năm 1997. Đã hơn hai mươi năm rồi nhỉ... chặng đường khá dài cho một kiếp người. Nhưng quanh qua quẩn lại thời gian qua quá nhanh, hè đi rồi hè đến như cái chớp mắt! Gẫm lại hai mươi năm ngắn ngủi và nhẹ nhàng đi qua, ai còn ai mất trong nhân sự của Trung học Phan Thanh Giản và Đoàn Thị Điểm Cần Thơ ngày xưa. Ở cái thuở thanh bình thịnh trị mà học trò có tâm hồn trong sáng như tờ giấy trắng, như bông lúa mới trở đồng đồng ở Tây Đô của miền Nam nước Việt.

Năm đó, tôi đang học lớp Đệ tam nữ Trung học Đoàn Thị Điểm (Cần Thơ) Nguyễn Thị Huệ cùng lớp chung trường... chúng tôi là đôi bạn thân thiết. Giữa năm thì có Thái Minh Kiệt quê ở đầu miệt Sa-Đéc đang học lớp Đệ nhị trường nam Trung học Phan Thanh Giản và hai ba anh bạn khác, kẻ sinh viên, người quân nhân, công chức... Chúng tôi được quen biết vì nhà má chị Huệ nấu cơm tháng cho những thanh niên độc thân ở trọ. Còn Dương thị Giàu, Dương Thị Có ở sau nhà tôi lần lược cũng đậu vào Đoàn Thị Điểm, và Nguyễn Thị Thu (tiệm may Thu Hồng) cũng là đồng môn sau tôi mấy lớp.

Những thanh niên trong nhóm, tôi và chị Huệ thân với Thái Minh Kiệt nhiều hơn vì chúng tôi còn là học sinh cùng trường nam và trường nữ cách nhau chỉ tám vách tường cao quá đầu, hai mùa mưa nắng tro gan cùng tuế nguyệt rêu phong. Thỉnh thoảng chúng tôi rủ nhau đi ăn mì, hủ tiếu... trong những đêm mưa mùa dai dẳng của miền Hậu Giang. Có khi đi xem chiếu bóng ở rạp Tây Đô với những phim kinh điển vang bóng... đi vào lòng người mộ điệu cho mãi đến bây giờ, như:

* *Mùa Thu Lá Bay, Dòng Sông Ly Biệt, Hải Âu Phi Xứ, Xóm Vắng, Tình Buồn...* phóng tác theo tiểu thuyết của bà xẩm Quỳnh Dao. Cùng nhiều phim các Quốc Gia khác như: Anh, Ý, Pháp, Ấn, Thái Lan, Nhật...

* *Cầu sông Kwai “The Bridge on the River Kwai”* là một bộ phim về [Chiến tranh thế giới thứ hai](#) chuyển thể từ “*Le Pont de la Rivière Kwai*” của nhà văn Pháp “[Pierre Boulle](#)”. Phim này đoạt [giải Oscar](#) năm 1957. Phim do [David Lean](#) đạo diễn với sự tham

gia diễn xuất của [Alec Guinness](#), [Sessue Hayakawa](#), [Jack Hawkins](#) và [William Holden](#) (tài liệu Google).

Đó là một phim chiến tranh buồn... xem xong phim, ra khỏi rạp hát tôi còn thút thút khóc! Vì tôi sanh ra và lớn trong quê hương chinh chiến không ngừng... “*Những chàng trai giống dòng hào kiệt/ Xếp bút nghiên theo việc kiếm cung...*” Đã có biết bao nhiêu người ra đi không trở lại... Nên phim “*Cầu sông Kwai*” hoàn cảnh những quân nhân bị bắt làm tù binh... đã khiến nỗi buồn thương hiu hắt, và luôn tiềm ẩn trong tâm tư tôi... Rồi sau ba mươi, tháng tư, năm một chín bảy mươi lăm (30, 4, 1975) những chiến binh Việt Nam Cộng Hòa bị bắt đi tù cải tạo... nên niềm xao xác, đau thương càng nhiều càng dâng cao hơn trong lòng... và có lẽ sẽ theo tôi suốt quãng đường lưu lạc, còn lại của cuộc đời nhiều khê nhiều hên lụy này...

Sau phần hai, chúng tôi rời trường mẹ Phan Thanh Giản & Đoàn Thị Điểm. Bạn bè kẻ học nghề, người đi làm, vào quân ngũ... ít khi gặp lại nhau. Cho mãi mười mấy năm sau trận đổi đời đó... tôi và Thái Minh Kiệt bôn đảo ra xứ người, nhưng vẫn không biết tin nhau... Không hẹn, mà ở hải ngoại chúng tôi viết văn làm thơ... Việc làm tình nguyện mất nhiều thời gian và tâm trí này, trước là làm niềm tiêu khiển cho tâm tư mình về hoài niệm xa xưa nơi quê nhà... ở vùng xa xứ lạ. Sau đó thì gửi đến đọc giả... cũng là để làm niềm vui cho tha nhân qua những tờ báo tuần, báo tháng, đặc san... rải rác khắp nơi nào có người Việt lưu vong. Tôi và anh Thái Minh Kiệt đều dùng bút hiệu nên ở cùng ban biên tập cho một vài tờ báo mà không biết gì về nhau. Cho mãi hơn mười năm sau, chúng tôi mới liên lạc được nhờ anh bạn chung nhóm ngày xưa hiện cư ngụ ở Úc cho biết: “...Thái Minh Kiệt bây giờ viết văn có bút danh Nguyễn Văn Ba...”

Anh Thái Minh Kiệt là đồng môn đầu tiên cho tôi biết, vào ngày 2 và 3 tháng 8 năm 1997 ở Houston sẽ có hai ngày lễ kỷ niệm cựu học sinh Phan Thanh Giản và Đoàn Thị Điểm Cần Thơ do đồng môn cựu Đại/Tá Huỳnh Văn Lai tổ chức. Anh Kiệt xúi tôi đi... còn anh thì mấy ngày đó bận rộn nên không tham dự được, hẹn năm tới... nếu có tổ chức anh sẽ tham dự.

Tôi đến Houston ngày hè nắng đỏ! Vách cửa các văn phòng, hay thương mại, lối đi trong phi trường đa số là kiếng trong suốt, nhìn thấu bên ngoài... thấy toàn nhà cửa khang trang, cây xanh lá thắm không gian trong vắt và nền trời rạng rỡ xanh rất xanh. Tôi nghĩ thầm miệng người hay phóng đại, trời đẹp như vậy mà thiên hạ đồn “Texas nắng cháy da phóng trán”... Nhưng khi mở cửa ra ngoài để đến chỗ đậu xe, thì “*Ôi thôi, thần hoàng thổ địa, ông bà ông vải ơi...*” nóng muốn nín thở!

Cùng chuyến bay với tôi từ Chicago đến đây còn có giáo sư Nguyễn Hữu Lễ. Đã cùng sống ở thành phố Chicago và biết nhau bao nhiêu năm rồi, vậy mà cho đến đi dự Đại hội lần đó chúng tôi mới biết là đồng môn với nhau lúc còn học ở Trung học Phan Thanh Giản & Đoàn Thị Điểm năm xưa.

Lần đầu tiên tổ chức đại hội, những đồng môn phương xa về dự được quý anh chị ở Houston chia nhau đón đưa về nhà tiếp đãi tiếp đãi thân mật như một thành viên trong gia đình. Lần đó tôi và đồng môn Mỹ Châu tiểu bang xa (em gái sư huynh Phạm thành Tín) ở nhà anh chị Hai Nguyễn Phước Trang.

Tiền đại hội vào ngày thứ sáu tổ chức tại nhà sư huynh Nguyễn Bửu Thoại. “*Vạn sự khởi đầu nan*” mới năm đầu họp mặt cựu học sinh Phan Thanh Giản & Đoàn Thị Điểm ở xứ người, chắc chắn ban tổ chức gặp nhiều bận rộn, vất vả... với số rất đông như là thầy cô và đồng môn từ các tiểu bang và nước ngoài đến như Canada, Pháp, Anh, Hy Lạp...

Đã sáu giờ chiều, hoàng hôn chỉ còn le lói những tia nắng nhạt ở chân trời xa... nhưng than ôi Texas vẫn còn nóng quá chừng chừng đi thôi! Trong xe có máy lạnh, mở cửa xe vừa thọt chân ra để bước xuống, mèn ơi tôi lại nhớ lớn họng suýt soa kêu “...nóng quá! Nóng quá...” Đó là tâm trạng chung của mọi người có mặt hôm nay, dù trong nhà huynh Nguyễn Bửu Thoại máy lạnh chạy 24/24 giờ không ngừng nghỉ, nhưng

không ai bảo ai mấy người chúng tôi chạy vào nhà một chút rồi chạy ra cho người khác vào để tránh cái nóng thê thiết bên ngoài.

Đến hơn bảy giờ, mặt trời lặn nhưng không gian vẫn còn trong sáng và nóng lắm! Lúc bảy giờ thầy cô đồng môn đã đến đông đủ... mà huynh Nguyễn Bửu Thoại và hai ba huynh khác còn vất vẻo trên cây thang để mắc điện cho khán đài lộ thiên trước sân nhà và con nóng vẫn còn hùng hực đấng cả người quý vị ạ!

Lần đầu tôi gặp ông Nguyễn Văn Trường trong buổi tiền đại hội cựu học sinh Phan Thanh Giản và Đoàn Thị Điểm (Cần Thơ) tại khuôn viên (sân trước) nhà huynh Nguyễn Bửu Thoại. Với tôi thuở đó ông Trường cũng như bao nhiêu nam đồng môn khác của trường về dự đại hội. Chúng tôi không ai quen biết ai, vì sự chênh lệch tuổi tác, vì qua bao nhiêu thăng trầm dâu bể của cuộc đời, trong khi thời gian cứ mãi lạnh lùng trôi, đào thải chẳng chút kiên vị... và đã tàn phá dung nhan mùa hạ của mỗi nhân sự... Cho nên dù có quen biết lúc còn cùng lớp, chung trường đi nữa, chúng tôi cũng khó mà nhận diện nhau liền được.

Chùm nhum một nhóm có mấy người gồm “ninh” ông và “ninh” bà, trong đó có cả hiền thê của ông Trường là bà Hồ Đắc A Trang nữa.

Ông Nguyễn Văn Trường tôi gặp lần đầu đó có mái tóc hoa râm cắt ngắn như những quân nhân. Ông mặc đơn giản áo sơ-mi dài tay màu trắng có thắt cà-vạt sọc xéo pha hai màu trắng nâu, bỏ trong quần, với thắt lưng gọn ghẽ hẵn hoi. Ông mang giầy da màu của trái muôn quân chín (loại trái tròn lớn hơn ngón tay cái, ăn chua chua, ngọt ngọt... và trước khi ăn phải vò cho nó mềm, nếu không vò ăn sẽ chát và có mũ dính miệng) mang kiếng trắng gọng vàng ánh. Ông Nguyễn Văn Trường có dáng thanh cảnh dong dong cao, đôi mắt sáng, nụ cười bù ngùi, giọng nói ôn tồn, tự nhiên, vui vẻ và từ tốn... Thoạt nhìn ông giống như một nông dân chất phát, chân tình khiêm nhường... được sanh ra và lớn lên bên dòng sông Hậu nước ngọt muôn đời, hiền hòa mang phù sa bồi đắp ruộng vườn... che chở mái nhà Nam.

Dáng dấp ông gợi nhớ hình ảnh ba tôi lúc còn sanh thời. Ông già tôi cũng cao ráo, nước da ngăm, người khỏe mạnh và nhứt là mái tóc cổ hữu lúc nào cũng hót cao như lính, mà các con ông thường nghe người ta nói đó là kiểu tóc “đờ-mi-cua” (Demi cours).

Trong nhóm chúng tôi đứng nói chuyện ở hiên ngoài nhà này huynh Nguyễn Bửu Thoại hôm đó, có tất cả tám người: ba nam nhi chí chí, và năm nữ lưu... Mỹ Châu ở Massachusetts trẻ nhứt cũng ngoài năm bó, còn lại bốn phụ nữ kia ở tuổi hoàng hôn... Chúng tôi nói chuyện linh tinh mọi thứ về lớp, về trường thuở ngày xưa... những kỷ niệm ở Tây Đô, của Nam Kỳ Lục Tỉnh mình... rồi những chuyện gia đình sinh sống trên đất nước tạm dung... Dù ở hải ngoại lâu năm chúng tôi vẫn còn giữ được một chút chất phác, chân tình của dân miền Lục Tỉnh... không cầu kỳ, không màu mè rêu cua không cần phải tỏ rõ lạ quen, biết lâu... hễ gặp nhau là tay bắt mặt mừng gọi bằng anh, bằng chị, và chỉ một lát hà thì xung hô loạn cào cào như là bà này, chị nọ, anh kia... Tám người chúng tôi phút chốc thân mật và gọi nhau bằng anh, bằng chị... nên tôi xung hô với ông Nguyễn Văn Trường bằng anh Trường, và bà xã anh là chị Hồ Đắc A Trang.

Tôi nhận thấy năm nữ lưu trong nhóm trệt nhứt là hiền thê của anh Trường còn giữ được dáng vóc đài trang, thon gọn và sắc diện tươi mát. Chị sở hữu đôi mắt tròn, to, đen láy, và nụ cười khả ái không sao chứa hết trong cái miệng nho nhỏ xinh xinh, duyên dáng... Mỗi khi nhòe miệng cười thì đôi mắt chị cũng cười theo tỏa sáng cả khuôn mặt... Tôi thầm nghĩ người phụ nữ có tên Hồ Đắc A Trang này ở thuở tuổi thanh xuân chắc chắn là một đại mỹ nhân! Nồi ơi, chị còn có giọng nói thanh thoát như chim hót, và ngọt như mía lùi nữa chứ! “*Học trò xứ Quảng ra thi/ Thấy cô gái Huế chân đi không đành*”, sự thật đúng như vậy! Chị Hồ Đắc A Trang là phụ nữ đất Thần Kinh, anh Nguyễn Văn Trường là chàng trai Nam Bộ cưới cô gái Huế.

Khi biết hoàn cảnh đẹp của anh chị Trường. Tôi đã già cái đầu rồi mà máu lí lắc của học trò vẫn còn vương vẩn trong người... bèn nổi hứng rống hống giọng vịt cồ của mình ví von hát có ca có kệ:

“.....
Hàng dừa cao im mơ soi bóng sông
Mộng ngày mai say sưa những ước mong
Gái miền sông Hương hẹn trai miền Cửu Long
Hai ta ước thể xây thâm tình duyên quê”
.....

Mèn ơi tôi còn đang cố gò giọng ồ ề thả hồn lên chín tầng mây ngân nga... thì tiếng vỗ tay của quý anh chị đôm đốp vang lên khen ngợi...

Có chị cười lớn, lên tiếng:

- Lời hát nghe quen quá, nhưng không biết bài nào vậy chị?

Anh Trường cười vui:

- Chị hát hay và hợp tình hợp cảnh... Nhưng nếu hát hết bài thì càng hay hơn...

Có anh bảo:

- Hay lắm hát lại nguyên bài đi chị...

Nghe khen mình thì khoái chí lắm lắm... nhưng thật ra tôi chỉ nhớ có bốn câu chót, trong bài “*Tình Thắm Duyên Quê*” của nhạc sĩ *Trúc Phương*... Khi “bồn cô nương” nghe khen thì cười híp mắt mà còn làm bộ lắc đầu, ẹo ẹo... rồi nở nụ cười tàn nhẫn để lờ đi, chớ có thuộc đâu mà hát hết bài nè trời!

Có anh trong nhóm (sau này mới biết là bác sĩ Hùng) bảo:

- Chị hát hay quá... trông chị không giống người ở địa phương này chắc ở tiểu bang khác đến, vậy còn có đồng môn nào nữa không?

- Cảm ơn anh, tôi ở Illinois thành phố Chicago. Tôi chưa biết Chicago còn có thầy cô và đồng môn nào nữa không. Nhưng cùng chuyến bay xuống đây với tôi có anh Nguyễn Hữu Lễ... quý vị biết anh Lễ chớ?

Anh Trường và một hai người gật đầu tỏ ý là biết anh Lễ! Nhiều người biết anh Nguyễn Hữu Lễ vì có một thời làm “*Thanh Tra Giáo Dục Miền Nam*”. Tán hươu tán nai một hồi, trong nhóm có người biết tôi hay viết lách và đã có tác phẩm, Mỹ Châu chủ nhà hàng, chị A Trang làm thư viện ở Texas... Một lúc sau chị A Trang hỏi sách tôi có bán ở một vài nhà sách vùng Texas không, vì mỗi năm chị đều đặt mua sách qua trung gian là nhà bán sách cho thư viện... chớ không mua trực tiếp với tác giả.

Nghĩ tới nghĩ lui một hồi, tôi nhẹ giọng bảo:

- Không được mua sách trực tiếp với tác giả, nếu tác giả tặng trực tiếp thì thư viện không từ chối chớ chị?

Chị A Trang mỉm cười gật đầu.

- Dĩ nhiên rồi...

- Vậy chị cho địa chỉ thư viện, tôi sẽ gửi sách tặng...

Anh Trường bảo:

- Sách viết thì bán giá chánh thức hoặc bớt bao nhiêu phần trăm... chớ chị tặng thì coi như mất cả vốn lẫn lời...

- Thưa anh, tôi vốn dĩ chưa có khả năng sống bằng nghề cầm bút anh ơi... viết là niềm vui là sở thích và đam mê nên viết thôi... Ai ủng hộ thì tôi không từ chối, ai muốn thì tôi tặng cũng không sao... vì mình viết ra cần có độc giả, chớ in sách để chật cả nhà xe, thì ông xã tôi sẽ rầy và không cho in nữa...

Chúng tôi đang nói cười vui vẻ thì loa phóng thanh của ban tổ chức oang oang mời đến dùng bữa, và thường thức chương trình văn nghệ cây nhà lá vườn của tiền đại hội. Thế là rả đám, ai nấy tản mác đi lần về khán đài lộ thiên, và gắp mấy chiếc bàn dài chứa đầy những món ăn Nam Bộ... Do những nạng dậu, con gái đảm đang của trường xưa ở địa phương, khéo tay nấu nướng đãi thầy, cô, đồng môn từ những nơi xa đến dự Đại hội trường...

Ảnh chụp năm 1997.

Từ trái qua phải: Thầy Nguyễn Văn Trường,
DTDB, Hồ Đắc A Trang, Mỹ Châu

(hai chị, và anh đứng kế không nhớ tên) người cuối là BS Hùng (?).

Đang thưởng thức những món ăn, nhưng tôi lấy làm ngạc nhiên nhận thấy rằng: Không biết tại sao mà đồng môn hay cả thầy cô nào khi đi ngang qua anh Trường cũng chào hỏi, hoặc nói chuyện với dáng vẻ hết sức nể trọng, và không kém phần cung kính...?

Dur Thị Diễm Buồn tôi liền đến gần, rồi thỏ thẻ hỏi nhỏ đại huynh Nguyễn Phước Trang...? Nghe huynh Phước Trang cho biết tự sự, và kể sơ sơ về anh Nguyễn Văn Trường... Ôi, tôi thiết tá hỏa tâm tinh! Nội đất ơi... thôi chết bà rồi! Thiết là ếch nằm đáy giếng chẳng biết trời cao đất rộng... chẳng biết thái sơn là gì mà! Có phải chẳng tôi mang cái bệnh vô ý vô tứ “chưa nói mà cười/ chưa đi mà chạy là người vô duyên” như lúc sanh thời má tôi lúc nào cũng nhắc nhở con cái trong nhà... mà tôi là đứa có chú ý đâu! Và cũng bởi anh Trường là một người hết sức bình dân, thành thật, khiêm tốn trong lúc nói chuyện... nên đã khiến tôi ngộ nhận anh là một đồng môn hay thầy giáo xuất thân ở gia đình nông dân... của Nam Kỳ Lục Tỉnh, chớ ai mà ngờ anh “Nguyễn Văn Trường là một nhà Đại khoa bảng trí thức, kiến thức rộng rãi của Việt Nam... Ông đã có nhiều nhiệm kỳ đứng đầu ngành Giáo Dục của Miền Nam Cộng Hòa”.

Không giấu gì với quý vị, thầy cô và đồng môn xa gần... DTDB tôi thiết cảm thấy vừa ái ngại, vừa mắc cỡ và giận mình vô cùng kê! Và liền rót ly nước cam có đá mát lạnh tay, bung lại gần nơi anh Trường đang đứng thưởng thức món ăn...

Tôi trình trọng và ngập ngừng cười cầu tài, rồi ngọt giọng đổi cách xưng hô:

- Mời thầy dùng nước cam cho mát dạ, và xin lỗi cứ gọi thầy bằng anh và ăn nói lung tung mất trật tự suốt buổi nói chuyện...

Thầy Trường cầm ly nước cam, hiền lành cười khi khi:

- Cảm ơn chị ly nước cam... Chúng ta đều giống nhau, là những người tị nạn... Bây giờ tất cả là cựu hết rồi chị à... đừng câu nệ và chị có lỗi gì đâu... Nhờ quý anh chị gọi bằng anh như vậy nên chúng ta truyện trò rất tự nhiên, thân mật và vui vẻ...

Sau lần đại hội đầu tiên năm 1997 ở Houston (TX) từ đó, cứ mỗi năm Trung học Phan Thanh Giản và Đoàn Thị Diễm luôn tổ chức đại hội ở mỗi tiểu bang khác nhau trong nước Mỹ, hoặc ngoài nước Mỹ như: Úc, Canada... Nếu có đi dự đại hội thì thầy Nguyễn Văn Trường cũng luôn tìm đến gian hàng sách hỏi thăm... và ủng hộ đôi ba cuốn

sách. Tôi tặng nhưng thầy Trường không đồng ý, bảo: “Tôi có tiền hưu, chỉ phụ chút ít để chị in ấn thôi...” rồi thầy để tiền trên bàn quầy quả bước đi nhanh... Tôi lật đặt phóng theo nhét vào tay thầy một hai cuốn sách khác.

Nhớ hôm đại hội trường năm nào đó chị Hàn Thương (đồng môn), ngồi cạnh, thấy thầy Trường đến bàn sách của tôi. Sau khi thăm hỏi một hồi... thầy ủng hộ quyển sách mới nhất “*Mênh Mông Nỗi Nhớ*”. Trước khi đi thầy vui vẻ bảo với tôi:

- Còn viết được, chị hãy cố gắng viết nghe... “*Nếu ở quê nhà vào thời trước, thì chị là người viết nổi tiếng...*”

Tôi thật sự cảm động và mát lòng mát dạ với câu nói của thầy Nguyễn Văn Trường. Thầy lấy sách rồi bước đi, chị Hàn Thương ngạc nhiên mắt mở to thao láo nhìn tôi, rồi hất mặt (làm như ta đây ngon lắm vậy!) cao giọng bảo:

- Trời đất, bộ thầy Trường cũng đọc sách của bà sao?

- Ủ, thì chị thấy rồi đó... Bộ tui viết tệ lắm hả, nên chị hỏi thiệt là “có duyên hết chỗ chê” vậy nà?

Nghe tôi dí dỏm trả lời, Ngọc Nhi đứng lựa sách cười lớn... Thế rồi cả ba chúng tôi nhìn nhau vui vẻ cùng cười ngất nga, ngất nghéo! Còn hệt hăng trong tiếng cười chị Hàn Thương vừa quơ quơ tay “thanh minh thanh nga”:

- Không phải, không phải tôi chê bà viết đâu mà... Ý tôi muốn nói thầy Nguyễn Văn Trường thuộc *Đại Sư Thúc Tổ về Văn Hóa Giáo Dục* của miền Nam... Nên tôi nghĩ thầy không thèm xem sách của bọn học trò tép rong, tép rêu như bọn mình... chớ!

- Ưa chị nói nghe cũng “tâm phải” lắm! Có lẽ thấy tôi ngồi nhìn trời hiu quạnh ngáp ruồi... nên thầy tội nghiệp đến ủng hộ tinh thần đó mà...

Rồi tôi nhìn về hướng đi... đáng thầy vừa cao vừa gầy mà thâm nghĩ: “Thầy Nguyễn Văn Trường là một nhà mô phạm, trí thức, kiến thức hơn người... lại hết sức khiêm tốn và bình dân... Thiệt đúng như nhận xét viết về, cựu Tổng Trưởng Giáo Dục Nguyễn Văn Trường của nhiều cây viết có tầm vóc của miền Nam Cộng Hòa trước năm 1975, và ra đến hải ngoại như: Nhà văn Hồ Trường An, Xuân Vũ, Tạ Quang Khôi...”

Thầy Nguyễn Văn Trường là một trong những người con yêu của Tổ Quốc... Thầy đã đào tạo biết bao nhiêu môn sinh nên người hữu dụng cho đất nước Việt Nam... Giờ đây, qua bao nhiêu dâu bể thay đổi thăng trầm của cuộc đời... thầy an phận như những người đồng cảnh ngộ khác... sống khiêm nhường, bình dị an vui với gia đình ở tuổi về chiều nơi xứ lạ quê người. Tôi cảm thấy lòng mình xao xác, ngậm ngùi chợt nhớ tới bài học thuộc lòng ở thuở xa xưa... lâu lắm, thật lâu lắm rồi, giờ đây chỉ nhớ tám câu... chớ tôi không nhớ tên bài và tác giả:

“.....
*Thầy ơi thầy khổ đã bao lần...
Mái tóc sương pha đã mấy phần
Có lắm chiều tà mưa phủ trắng...
Thầy cười tha thứ kẻ vong ân...*

*Con nhớ ở đây cũng lúc này
Con còn bập bẹ mấy vần tây
Có lần thầy bảo chung cùng lớp
Gắng học mai sau sẽ có ngày...*
.....”

Thế rồi mùa hè hoa phượng thắm... hai mươi (20) năm sau, (1997-2017) vào tháng 5 năm 2017 Houston thêm một lần nữa tung bùng hoa lá tổ chức đại hội kỷ niệm sự hiện hữu của trường Trung học Phan Thanh Giản & Đoàn Thị Điểm Cần Thơ một trăm (100) năm. Buổi tiền đại hội, thầy Nguyễn Văn Trường cũng đến gian hàng sách, nhưng đã hết sách thầy muốn... Năm nay trông thầy có vẻ ốm, lưng hơi cong và già đi rất nhiều... Vậy mà tôi còn nghe các anh chị trong ban tổ chức bảo: “Thầy lớn tuổi mà vẫn

còn “gân” lắm... Bởi thấy bạn tổ chức quá bận rộn và thiếu nhân sự, nên thầy đã tình nguyện lái xe ra phi trường đón, rước học trò và những người đến dự đại hội năm nay nữa đó...”

Khi nói chuyện với thầy, tôi có hỏi thăm cô Hồ Đắc A Trang (hiên thê của thầy) thì thầy Trường bảo:

- Cảm ơn chị, mấy hôm rày bà không được khỏe nên không đến dự Đại hội lần này... Ở chị có biết thầy Kỳ chồng cô Chi (Hiệu Trường trường chị), và GS Chung Phước Khánh đã qua đời rồi không? Người lớn tuổi lần lượt ra đi!

Tôi cười buồn, nhẹ giọng:

- Dạ em có nghe... Từ đây trường mình thiếu vắng hai vị, riêng DTDB em mất hai độc giả dài hạn thân tình đáng kính...

Hôm sau chánh đại hội ở một nhà hàng lớn có gần cả trăm bàn tiệc. Chuyến đi này, tôi có mang theo sách để tặng riêng thầy, cùng với sách của người bạn thầy từ bên Pháp gửi tặng... nhờ tôi trao dùm. Để túi đựng sách trên bàn, tôi đi ba đồng bầy đôi một hồi trở lại bàn, thì đâu mất tiêu túi đựng mấy cuốn sách? Tôi tìm đồ mò hôi cũng không có! Anh Trần Chấn Hòa (đồng môn ở Houston) nhờ MC giúp tìm dùm...

MC lớn tiếng, duyên dáng: “Kính thưa quý vị, cô DTDB đặt trên bàn một túi nhỏ đựng sách... đi đồng đi tây khi trở lại đâu mất tiêu rồi... Ai có cầm nhầm xin làm ơn trả lại dùm để cô tặng...” Lời dí dỏm của MC khiến mấy anh chị cười ồ lên... Lỗi tại tôi, vì số người dự đại hội quá đông cả bảy tám trăm (700, 800), trong một nhà hàng lớn trang hoàng gần cả trăm bàn tiệc đều giống nhau... Thật ra tôi cũng quên, không biết mình để túi đựng sách ở bàn nào...! Đến khi tìm được túi sách, không đến tặng trực tiếp thầy vì tôi biết rằng thầy sẽ trả tiền, nên nhờ anh đồng môn đi ngang trao dùm sách dùm cho thầy Nguyễn Văn Trường...

Chừng nửa giờ sau thầy đến tận bàn tìm tôi cảm ơn, và móc bóp...

Tôi lanh miệng:

- Thưa thầy không phải ủng hộ vì sách đó của tác giả quen thầy nhờ tặng dùm, chớ không phải của DTDB...

May mắn lúc đó nhà thơ Mai Lộc (GS và là đồng môn ở Nam CA) có mặt... Về nhà sau đại hội gửi tặng bức ảnh mà huynh đã chụp thầy Nguyễn Văn Trường và tôi trong đại hội ở Houston năm 2017.

Thầy Nguyễn Văn Trường và DTDB
Ảnh gs. Lộc chụp ở Đại hội Houston, năm 2017

Hai mươi năm trước 1997 ở Houston, trong lúc thầy Nguyễn Văn Trường và chúng tôi nói chuyện có chụp chung bức ảnh ngày xưa gồm tám người (hình ở trên). Hai mươi năm sau, 2017 tôi được chụp hình với thầy trong đại hội cũng ở Houston. Không ngờ đó là tấm ảnh sau cùng tôi được chụp chung với thầy!

Thầy Nguyễn Văn Trường là một trong những vị thầy khả kính, tài hoa, khiêm tốn, và bình dị mà tôi được dịp trò chuyện... trong những lần đại hội của trường. Mặc dù trong chúng tôi ít có người được thầy đứng lớp dạy, nhưng hầu hết cựu học sinh Trung học Phan Thanh Giản và Đoàn Thị Điểm Cần Thơ, ở bất cứ từng lớp nào, hoàn cảnh nào “*Trước sao, sau vậy*”. Trong lòng chúng tôi luôn vô vàn kính thương, kính ngưỡng, kính phục... thầy Nguyễn Văn Trường.

Một lần nữa, cựu học sinh Trung học Phan Thanh Giản và đoàn Thị Điểm Cần Thơ nói chung và quý thầy cô: “*Xin thấp nén hương lòng tưởng nhớ cùng đồng kính bái biệt và nguyện cầu hương linh thầy **Nguyễn Văn Trường** sớm về cõi vĩnh hằng*”.

*“Trích trong Đặc San Đại Hội Thế Giới, San Jose 19 năm hạnh ngộ 2018.
Của cựu học sinh Trung học Phan Thanh Giản & Đoàn Thị Điểm Cần Thơ”*

California, tề xá Diễm Diễm Khánh An
Đông vũ phong phong 2018

DƯ THỊ DIỄM BUỒN